

**HYVINKÄÄN KAUPUNGIN
KOTOUTTAMISOHJELMA
2017-2020**

Sisällys

1. Johdanto.....	1
2. Maahanmuuttajat Hyvinkäällä.....	4
3. Kotouttamistyön käsitteitä.....	5
4. Kotouttamisohjelman 2017 – 2020 linjaukset.....	7
5. Kaupungin kotouttamistyön koordinaatio ja ohjaus	7
6. Kotouttamistyön keskeiset tehtävät.....	9
6.1. Kotouttamista tukeva viestintä ja tiedottaminen	9
6.2 Alkuvaiheen ohjaus, alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelman laatiminen.....	10
6.3 Kotoutumista edistävät sosiaali- ja terveystoiminnat	11
6.4. Varhaiskasvatusikäisten kotoutumisen tukeminen	12
6.5. Perusopetusikäisten kotoutumisen tukeminen	13
6.6. Aikuisikäisten ja yli 16-vuotiaiden nuorten kouluttautuminen.....	15
6.7. Maahanmuuttajien työllistymistä tukevat toimenpiteet.....	16
6.8 Hyvinkään pakolaiskiintiössä saapuvien vastaanotto.....	19
6.9 Kotoutumista tukevat asumispalvelut.....	21
6.10. Kotoutumispalvelujen kehittäminen	21
6. 11. Kotoutumista ja osallisuutta tukevat kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut	23
6.12. Etnisten suhteiden ja kulttuurien välisen vuoropuhelun edistäminen	24

1. Johdanto

Hyvinkään kaupunkistrategiassa linjataan, että asukaslähtöisyys huomioidaan kaikessa kaupungin toiminnassa. Toimivat palvelut helpottavat kuntalaisten arjen sujumista ja palvelut uudistuvat ja kehittyvät. Hyvinkään palvelut perustuvat asiakaslähtöisyyteen ja asiakkaiden tarpeiden huomioimiseen. Hyvinkää kehittää uusia ja tehokkaita palvelujen järjestämistapoja, jotka takaavat monipuolisen palveluvalikoiman kaupungin asiakkaille. Kaupungin palvelutuotannon tuotantotapojen kehittämiseksi Hyvinkää kehittää poikkihallinnollisia palveluprosesseja yhteistyössä muiden palvelutuottajien kanssa (Hyvinkään kaupunkistrategia)

Toukokuussa 2016 valtuustossa hyväksytyssä Hyvinkään kaupungin hyvinvointikertomuksessa painopisteiksi on nostettu seuraavat teemat:

1. Hyvinkäästä lapsiystävällinen kaupunki
2. Digitalisaation hyödyntäminen palvelutuotannossa
3. Matalan kynnyksen palvelujen kehittäminen
4. Ikäihmisten yksinäisyyden vähentäminen
5. Palvelujen rajapintojen kehittäminen
6. Työllisyyden lisääminen
7. Kestävien liikkumismuotojen ja luonnossa liikkumisen edistäminen

Hyvinvointikertomuksessa todetaan, että maahanmuuttajien määrän odotetaan kasvavan tulevaisuudessa erityisesti humanitäärisen maahanmuuton osalta. Hyvinkää on sitoutunut 20 kiintiöpakolaisen vastaanottoon joka toinen vuosi. Lisäksi Ely-keskuksen kanssa on solmittu sopimus 111 oleskeluluvan saaneen turvapaikanhakijan sijoittamisesta kuntaan vuoden 2016 loppuun mennessä. Kuntaan muuttaa myös muista syistä vuosittain noin 100 maahanmuuttajaa. Jotta voidaan vastata tämän kasvavan joukon palvelutarpeeseen, tulee heille suunnattuja palveluja kehittää sekä resurssien riittävydestä huolehtia.

Maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvät valmiudet ja palvelutarpeet poikkeavat toisistaan hyvin paljon. Kiintiöpakolaisina ja turvapaikanhakijoina Suomeen muuttavat tarvitsevat laaja-alaista tukea kotoutumiseensa, kun taas työn perusteella ja opiskelijoiksi tulevat tarvitsevat lähinnä neuvontaa ja ohjausta kaupungin peruspalvelujen käyttöön.

Maahanmuuton alkuvaiheessa kaikki tarvitsevat suomen kielen opiskelumahdollisuuksia sekä kulttuuriin perehdyttämistä. Maahanmuuttajien integrointi työelämään tulee nähdä oleellisena kotouttamisen työvälineenä. Tämän avulla ennaltaehkäistään maahanmuuttajien pitkäaikaistyöt-tömyyden syntymistä ja edistetään työllisyyttä.

Kotouttamisohjelman tavoitteena on varmistaa, että maahanmuuttajat voivat elää kantaväestön kanssa tasavertaisina kuntalaisina ja saavat kunnalta tarvettaan vastaavat palvelut. Kotoutumislain lähtökohtana on vastata maahanmuutossa tapahtuneisiin muutoksiin, koska maahanmuutto on yhteiskuntamme pysyvä ilmiö. Maahanmuuttajia tulee Suomeen eri syistä ja lain mukaan kaikille muuttaville henkilöille annetaan perustietoa yhteiskunnasta ja ohjausta palveluista kun he saavat oleskeluluvan tai rekisteröivät oleskeluoikeutensa.

Vuonna 2011 astui voimaan laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010). Kotoutumislain lähtökohtana on vastata maahanmuutossa tapahtuneisiin muutoksiin.

Lain keskeiset kohdat lyhyesti koottuna:

- Laissa huomioidaan kaikki eri syistä Suomeen muuttavat henkilöt
- Kotoutumisen kaksisuuntaisuutta edistetään. Kotoutuminen edellyttää maahanmuuttajien ja kantaväestön vuorovaikutusta ja yhteistä toimintaa.
- Kotouttamistoimenpiteiden vaikuttavuutta lisätään ja niiden seuranta parannetaan.
- Alkuvaiheen ohjausta parannetaan. Maahantulon alkuvaiheessa on tärkeää saada tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, oikeuksista ja velvollisuuksista sekä neuvontaa kielikoulutus- ja työnhakuaiheissa.
- Haavoittuviin ryhmiin kuuluvien syrjäytymistä ehkäistään. Haavoittuviin ryhmiin kuuluvat esimerkiksi vammaiset, vanhukset ja vaikeassa tilanteessa elävät naiset ja lapset.
- Maahanmuuttajien osallisuutta lisätään.
- Pakolaisten hallittua kuntiin sijoittamista vahvistetaan.

Maahanmuuttajien kotoutumisen tukeminen on monialaista yhteistyötä, jossa kunta on keskeisin toimija. Maahanmuuttajien kotoutumisen kehittämisessä, suunnittelussa ja seurannassa kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu.

Kunnan on laadittava kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kotouttamisohjelma ja kunta vastaa kotouttamisohjelman toimeenpanosta, kehittämisestä sekä seurannasta. Kotouttamisohjelma hyväksytään kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan valtuustokausittain.

Ohjelma otetaan huomioon kuntalain (365/1995) 65§ mukaista talousarvioita ja -suunnitelmaa laadittaessa. (Laki kotoutumisen edistämisestä 1386/2010, 32§).

Nykyisen kotoutumislainmukainen kotouttamisohjelma hyväksyttiin Hyvinkäällä vuonna 2013. Ohjelman päivitystyö aloitettiin tammikuussa 2016 ja se on laadittu yhteistyössä kaupungin eri toimialojen, TE-toimiston, 3. sektorin toimijoiden, Kelan, poliisin, seurakunnan sekä maahanmuuttajien kanssa. Kotouttamisohjelmaa on suunniteltu viidessä työryhmässä, joissa teemoina ovat olleet: lapset ja nuoret, aikuisten koulutus ja työllisyys, alkuvaiheen palvelut, asuminen sekä etnisten suhteiden ja kulttuurien välisen vuoropuhelun edistäminen. Ohjelma sisältää sekä uusia että käynnissä olevia toimenpiteitä. Alkuvaiheen ohjausta, neuvontaa ja tiedottamista kehitetään edelleen. Monikulttuurinen kohtauspaikka Mosaiikki vakiinnuttaa toimintaansa koordinoivana ja kotouttamisesta tiedottavana tahona. Yhteistyötä kaupungin eri toimialojen ja kaupungin ulkopuolisten yhteistyökumppanien kanssa vahvistetaan edelleen. Toimijoiden rooleista ja tehtävistä sovitaan päällekkäisten toimenpiteiden ja toimintojen välttämiseksi.

Hyvinkäällä kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja järjestetään osana kunnallisia palveluja ja tarvittaessa järjestetään erillispalveluja. Perhe- ja sosiaalipalveluiden aikuissosiaalityön ja työllisyyspalveluiden yksikkö vastaa alkuvaiheen kotouttamistyöstä kiintiöpakolaisten osalta sekä henkilöiden, joille on myönnetty oleskelulupa kansainvälisen suojelun perusteella. Nykyisessä muuttuneessa tilanteessa viimeksi mainituilla henkilöillä tarkoitetaan eri puolilla Suomea vastaanottokeskuksiin sijoitettuja turvapaikanhakijoita, jotka ovat saaneet myönteisen turvapaikkapäätöksen ja oleskeluluvan.

Kotouttamistyön nykytila

Aikuissosiaalityön osalta alkuvaiheen kotouttamistyön nykyiset resurssit ovat seuraavat: 50 % sosiaalityöntekijä, 50 % perheohjaaja sekä ostopalveluna 20 % maahanmuuttajakoordinaattorityö Hyriasta. Resurssia on lisätty vuoden 2016 aikana vastaamaan kasvanutta tarvetta.

Sivistystoimen alaisuudessa toimii Hyvinkäällä monikulttuurinen kohtaamispaikka Mosaiikki, joka tarjoaa lakisääteistä alkuvaiheen ohjausta ja neuvontaa kaikille kuntaan muuttaville maahanmuuttajille tuloperusteesta riippumatta.

Lisäksi Mosaiikki järjestää monikulttuurista toimintaa kuntalaisille sekä tiedottaa ja viestii kotouttamiseen ja monikulttuurisuuteen liittyvistä asioista kaupungissa. Mosaiikissa työskentelee yksi neuvoja.

Hyvinkää osallistuu aktiivisesti yhteistyöhön Kuuma-kuntien kanssa kotouttamiseen liittyvissä asioissa. Kuuma-alueella toimii Kotoverkko-työryhmä, jossa käsitellään humanitäärisen maahanmuuttoon liittyviä asioita ja jaetaan tietoa ja hyviä kotouttamisen käytäntöjä. Lisäksi Kuuma-alueella kokoontuu Kuuma-asuntoryhmä, jonka tavoitteena on suunnitella ja koordinoida alueen humanitäärisen maahanmuuttoon liittyviä asuntoasioita.

2. Maahanmuuttajat Hyvinkäällä

Suomessa asui 229 765 ulkomaan kansalaista ja 329 562 vieraskielistä vuoden 2015 tilaston mukaan. Suomen väestöstä kuusi prosenttia oli vieraskielisiä ja 4,2 % ulkomaan kansalaisia. Maahanmuuttojen määrä on ollut viime vuosina korkeampi kuin koskaan aikaisemmin. Tilastokeskuksen mukaan ulkomailta Suomeen muutti vuoden 2015 aikana 28 746 henkeä. Maakunnittain tarkasteltuna vieraskielisten osuus väestöstä oli korkein Uudellamaalla, 183 154 henkilöä. Maahanmuuttoa Uudellemaalle suuntautui 13 919 henkilön verran vuonna 2015.

Keski-Uudenmaan neljän kunnan (Hyvinkää, Nurmijärvi, Kerava ja Järvenpää) väestönlisäys oli yhteensä 5223 henkilöä vuosina 2012–2015. Väestönlisäys jakautui osatekijöittäin tarkasteltuna varsin tasaisesti maahanmuuton (2727 henkilöä) ja luonnollisen väestölisäyksen (2496) välillä. Hyvinkään väestönlisäys (975) oli hieman alhaisempi verrattuna muihin vertailukuntiin. Maahanmuuton merkitys väestönlisäyksessä oli korkea Hyvinkäällä, jossa 37 % väestönlisäyksestä perustui maahanmuuttoon (Liite 1 ja liite 2).

Vieraskielisten määrän kehitys alueen kunnissa vuosina 2010 - 2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Muutos +
Hyvinkää	1693	1771	1938	2070	2197	2269	576
Järvenpää	1202	1348	1548	1648	1809	1904	702
Kerava	1748	2037	2265	2549	2849	3062	1314
Nurmijärvi	854	984	1115	1219	1348	1451	597
Riihimäki	860	943	1072	1180	1266	1314	454

Lähde: Tilastokeskus 13.6.2016

Suurimmat kieliryhmät Hyvinkäällä vuonna 2015

Äidinkieli	Lukumäärä
viro	510
venäjä	387
albania	208
persia, farsi	124
englanti	123
kiina	109
vietnam	92
thai	78
turkki	76

Lähde: Uudenmaan Ely-keskuksen tilasto 31.12.2015

3. Kotouttamistyön käsitteitä

Hyvinkään kaupungin kotouttamisohjelmassa käytetään käsitettä **kotouttamistyö** kuvaamaan kotoutumista edistävien toimenpiteiden järjestämistä. Laissa kotoutumisen edistäminen (1386/2010) määrittelyn mukaisesti:

maahanmuuttaja

- on Suomeen muuttanut henkilö, joka oleskelee maassa muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten myönnetyllä luvalla, tai jonka oleskeluoikeus on rekisteröity tai jolle on myönnetty oleskelukortti. Yleiskäsite, joka koskee kaikkia eri perustein muuttavia henkilöitä.

pakolainen

- on ulkomaalainen, jolla on perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi rodun, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuuluminen tai poliittisen mielipiteen vuoksi. Pakolaisaseman saa henkilö, jolle jokin valtio antaa turvapaikan tai jonka UNHCR toteaa olevan pakolainen.

kiintiöpakolainen

- on henkilö, jolle on myönnetty maahantulolupa valtion budjetissa vahvistetun pakolaiskiintiön puitteissa.

kotoutuminen

- on maahanmuuttajien ja yhteiskunnan vuorovaikutteista kehitystä, jonka tavoitteena on, että maahanmuuttaja saa yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja samalla, kun tuetaan hänen mahdollisuuksiaan oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen.

kotouttaminen

- on kotoutumisen monialaista edistämistä ja tukemista viranomaisten ja muiden tahojen toimenpiteillä ja palveluilla (**monialainen yhteistyö**).

erityisiä toimenpiteitä tarvitseva

- on maahanmuuttaja, joka tarvitsee tehostettuja kotouttamistoimenpiteitä erityisesti luku- ja kirjoitustaidottomuuden, iän, perhetilanteen, alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavan syyn perusteella.

kahdensuuntainen kotoutuminen

- on maahanmuuttajien ja valtaväestön suhteiden syventymistä eli maahanmuuttajan lisäksi kotoutumisprosessia käy läpi myös ympäröivä yhteiskunta.

kotoutumissuunnitelma

- on yksilöllinen tai perheen suunnitelma toimenpiteistä ja palveluista, joilla tuetaan mahdollisuuksia hankkia riittävä suomen tai ruotsin kielen taito sekä muita tarvittavia tietoja ja taitoja.

kotoutumiskoulutus

- sisältää suomen tai ruotsin kielen opetusta ja tarvittaessa luku- ja kirjoitustaidon opetusta sekä muuta opetusta, joka edistää työelämään ja jatkokoulutukseen pääsyä sekä muita yhteiskunnallisia valmiuksia. Koulutus järjestetään pääsääntöisesti työvoimapolitiittisena koulutuksena. Myös omaehtoinen opiskelu voidaan sisällyttää kotoutumissuunnitelmaan, jolloin opiskelua voidaan tukea työttömyysetuudella..

4. Kotouttamisohjelman 2017 – 2020 linjaukset

1. Organisoidaan kaupungin kotouttamispalvelut ja lisätään koordinaatiota kotouttamistyössä.
 - Päivitetään kaupungin kotouttamistyön resursointi vastaamaan paremmin nykyistä tarvetta.
 - Otetaan kotouttamisohjelman toimenpiteet huomioon talousarviovalmistelussa.
 - Humanitäärisen maahanmuuton palveluja kehitetään vastaamaan nykyistä tarvetta.
2. Edistetään hyvien etnisten suhteiden ja kulttuurien välisen vuoropuhelua kaupungissa.
 - Lisätään Hyvinkään kaupungin sekä muiden alueen organisaatioiden työntekijöiden osaamista monikulttuurisuuteen ja kotouttamiseen liittyvissä asioissa.
 - Edistetään kahdensuuntaista kotoutumista vuorovaikutteisena monialaisena verkostoyhteistyönä.
3. Tuetaan maahanmuuttajalasten ja nuorten kotoutumista monialaisena yhteistyönä.
 - Selvitetään mahdollisuutta aloittaa toiselle asteelle valmistava koulutus Hyvinkäällä, jossa maahanmuuttajanuorten on mahdollista suorittaa peruskoulu loppuun.
 - Otetaan kotouttaminen yhdeksi kärkihankkeeksi lasten ja nuorten palvelujen johtoryhmään.
4. Lisätään aikuisten maahanmuuttajien kouluttautumis- ja työllistymismahdollisuuksien alueella.
 - Tuetaan maahanmuuttajataustaisten kotona olevien vanhempien kielitaidon kehittymistä esimerkiksi tarjoamalla lapsiparkkitoimintaa heidän opiskelunsa ajaksi.
 - Luodaan mahdollisuuksia aikuisten maahanmuuttajien tehokkaammalle työllistymiselle ja kouluttautumiselle.
 - Tuetaan kaupunkiin kiintiöpakolaisina tulleiden kotoutumista tehokkaammin ja lisätään kaupungin roolia heidän kotoutumisessaan.

5. Kaupungin kotouttamistyön koordinaatio ja ohjaus

Maahanmuuttajien kotoutumisen tukeminen kuuluu osaksi kaikkia palveluja. Hallinnollisesti kotouttamistyön koordinoivastuu sijoittuu Hyvinkään kaupungissa sivistystoimeen. Ohjelmakaudella kaupunkiin organisoidaan kotouttamispalvelut, joka toimii monialaisena kotouttamistyön kehittämistiiminä.

Kotouttamispalveluiden työtä ohjaa kotouttamistyön ohjausryhmä (liite 3), joka osaltaan seuraa kotouttamisohjelmaan kirjattujen tavoitteiden toteutumista.

Lisäksi ohjelmakaudella seurataan aktiivisesti avautuvia hankerahoitushakuja ja haetaan kotouttamistyöhön kehittämisresursseja.

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho
<p>Kaupungin monikulttuurisuus – ja maahanmuuttoasioiden koordinaatiota selkiytetään ja luodaan ajantasaiset rakenteet kotouttamistyölle.</p> <p>Maahanmuuttajien palveluohjauksen jatkumon turvaaminen.</p> <p>Kotouttamisohjelmaan kirjatut tavoitteet ja toimenpiteet toteutuvat ohjelmakaudella.</p>	<p>Hyvinkään kaupunkiin perustetaan kaikki kaupungin toimialat kattava maahanmuuttokoordinaattorin tehtävä sivistystoimen alaisuuteen.</p> <p>Kohdennetaan resurssia kotouttamistyöhön huomioiden erityisesti humanitääriin maahanmuutto.</p> <p>Kotouttamistyön ohjausryhmä seuraa kotouttamisohjelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista aktiivisesti ohjelmakauden aikana.</p> <p>Hyvinkään kaupungin kotouttamispalvelut toimivat monialaisena tiiminä, joka tekee, kehittää ja suunnittelee kotouttamistyötä kaupungissa.</p> <p>Jokaiselta kaupungin toimialalta nimetään vastuutaho kotouttamisasi- oille.</p> <p>Työntekijätason kotouttamistyöryhmän toimintaa kehitetään.</p>	<p>Kaupunginvaltuusto</p> <p>Kotouttamistyön ohjausryhmä</p>
<p>Parannetaan kuntalaisten oikeutta tulla ymmärretyksi kun hänen asioitaan käsitellään.</p>	<p>Hyvinvointikertomukseen lisätään maahanmuuttoon liittyviä teemoja.</p>	<p>Maahanmuuttajatyön koordinaattori</p>

6. Kotouttamistyön keskeiset tehtävät

Kotouttamistyön keskeiset tehtävät ovat

1. Kotouttamista tukeva viestintä ja tiedottaminen
2. Alkuvaiheen ohjaus, alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelman laatiminen
3. Kotoutumista edistävät sosiaali- ja terveystyöpalvelut
4. Varhaiskasvatusta edistävien kotoutumisen tukeminen
5. Perusopetusta edistävien kotoutumisen tukeminen
6. Aikuisikäisten ja nuorten yli 16 v. kouluttautuminen
7. Maahanmuuttajien työllistymistä tukevat toimenpiteet
8. Hyvinkään pakolaiskiintiössä saapuvien vastaanotto
9. Kotoutumista tukevat asuntopalvelut
10. Kotouttamispalvelujen kehittäminen
11. Kotoutumista ja osallisuutta tukevat kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut
12. Etnisten suhteiden ja kulttuurien välisen vuoropuhelun edistäminen

6.1. Kotouttamista tukeva viestintä ja tiedottaminen

Lakisääteisesti kuntien on huolehdittava osaltaan maahanmuuttajien alkuvaiheen ohjauksesta, neuvonnasta ja tiedottamisen toteutumisesta sekä perustiedon antamisesta suomalaisesta yhteiskunnasta (1386/2010, 7§).

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho
Maahanmuuttajille suunnattua kunnallista informaatiota selkiytetään ja yhtenäistetään.	Hyvinkään kaupungin maahanmuuttajille suunnattujen internet-sivujen päivittäminen.	Maahanmuuttajatyön koordinaattori
Hyvinkäälle muuttava saa tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, kotikunnastaan sekä Hyvinkään kaupungin palveluista.	Monialainen yhteistyö kotoutumisen tukena.	Kaikki toimialat oman toimintansa osalta.
Maahanmuuttaja löytää tarvitsemansa palvelut.		

6.2 Alkuvaiheen ohjaus, alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelman laatiminen

Hyvinkään kaupungissa vastuutahona alkukartoituksessa ovat aikuissosiaalityön yksikkö sekä työ- ja elinkeinotoimisto. Kunta tai TE-toimisto käynnistää alkukartoituksen perusteella kotoutumissuunnitelman laatimisen viimeistään kahden viikon kuluttua siitä, kun maahanmuuttajalle on tehty alkukartoitus.

Alkukartoituksessa arvioidaan maahanmuuttajan

- luku- ja kirjoitusvalmiudet
- kielitaidot
- opiskeluvalmiudet ja -edellytykset
- aikaisempi koulutus ja työkokemus
- pätevyys jollakin erityisalalla ja muut vahvuudet
- omat toiveet työn ja koulutuksen suhteen
- elämäntilanne, terveydentila ja niiden mukaiset palvelutarpeet

Kunta ja TE-toimisto laativat alkukartoituksen perusteella kotoutumissuunnitelman yhdessä maahanmuuttajan kanssa. Perustellusta syystä kunta ja maahanmuuttaja tai TE-toimisto ja maahanmuuttaja voivat kuitenkin laatia kotoutumissuunnitelman keskenään. Kotoutumissuunnitelmaa laadittaessa otetaan huomioon maahanmuuttajan omat kotoutumista edistävät tavoitteet. Kotoutumissuunnitelma ja maahanmuuttajalle laaditut muut asiaan liittyvät suunnitelmat on sovittava yhteen. Kotoutumissuunnitelman mukaiset toimenpiteet toteutetaan tarvittaessa monialaisena yhteistyönä (1386/2010, 13§).

Kunta ilmoittaa vuosittain laadittujen kartoitusten määrän, milloin ne on aloitettu ja saatettu päätökseen. Jokaisesta päätökseen saatetusta alkukartoituksesta saa kunta korvauksen ELY-keskukselta. Korvauksen edellytys (noin 700 euroa/vuosi/kartoitus) on, että kunta on järjestänyt ainakin alkuhaastattelun valtioneuvoston asetuksen kotoutumisen edistämiseen liittyvästä alkukartoituksesta § 1 mom 2 mukaisesti.

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho
Kaikilla kuntaan muuttavilla maahanmuuttajilla on mahdollisuus alkukartoitukseen.	Alkukartoituskäytäntöjä kehitetään ja tiedottamista parannetaan.	Maahanmuuttajatyön koordinaattori
Kuntaan muuttava maahanmuuttaja saa riippumatta tuloperusteestaan tietoa hänelle tarjottavista palveluista.	Alkuvaiheen neuvonnan järjestäminen kaikille kuntaan muuttaville maahanmuuttajille.	Kohtaamispaikka Mosaiikki

Viranomaisen on huolehdittava asian tulkitsemisesta tai kääntämisestä, jos maahanmuuttaja ei osaa kiellilain [\(423/2003\)](#) mukaan viranomaisessa käytettävää suomen tai ruotsin kieltä taikka hän ei vammaisuutensa tai sairautensa vuoksi voi tulla ymmärretyksi tässä laissa tarkoitettussa asiassa, joka voi tulla vireille viranomaisen aloitteesta. Viranomainen huolehtii mahdollisuuksien mukaan tulkitsemisesta ja kääntämisestä myös muussa maahanmuuttajan oikeuksia ja velvollisuuksia koskevassa asiassa.

Asia voidaan tulkita tai kääntää sellaiselle kielelle, jota maahanmuuttajan voidaan todeta asian laatuun nähden riittävästi ymmärtävän.

6.3 Kotoutumista edistävät sosiaali- ja terveystalvelut

Kunnan on turvattava jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveystalvelut. Kansanterveyslain (66/1972) ja erikoissairaanhoitolain 1062/1989) mukaan kunnan tulee järjestää terveys- ja sairaanhoitopalvelut terveydenhuoltolain määräysten mukaisesti.

Hyvinkään kaupunki tarjoaa maahanmuuttajille samat lakisääteiset terveys- ja sairaanhoitopalvelut kuin muillekin kaupunkilaisille sisältäen neuvolan, kouluterveydenhuollon, opiskeluterveydenhuollon ja sairaanhoidon palvelut. Lisäksi Terveydenhuoltolaki § 13 edellyttää opiskelu- ja työterveyshuollon ulkopuolelle jäävien 16-65v terveystarkastuksia. Hyvinkäällä tarkastukset toteutuvat hoitopolun mukaisesti (liite: hoitopolku löytyy Ossin sivuilta: perusturva/terveystalvelut/hoitopolut/terveystarkastus 16-65v).

Pakolaisille ja turvapaikanhakijoille tehdään terveystarkastukset Sosiaali- ja terveystministeriön ohjeistuksen mukaan, muille maahanmuuttajille tarpeen mukaan. Viranomaisen on huolehdittava asian tulkitsemisesta tai kääntämisestä.

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho
Alkuvaiheen ohjaus ja kotouttaminen on suunnitelmallista	Kohtaamispaikka Mosaiikin ja perhe- ja sosiaalipalvelujen toimintojen yhteen nivominen ja toimintojen yhtenäistäminen. Tiivis yhteistyö vastaanottokeskusten kanssa.	Aikuissosiaalityö Kohtaamispaikka Mosaiikki
Oleskeluluvan saaneiden koordinoitu kuntaan muutto.	Maahanmuuttoviraston Umattietojärjestelmän käyttöönotto Hyvinkäällä.	Maahanmuuttajatyön koordinaattori

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho
Kaikkien maahanmuuttajaperheiden ohjautuminen neuvolapalvelujen piiriin.	Tiedottamisen tehostaminen kaikkien toimijoiden toimesta esim. varhaiskasvatus, sosiaalitoimi.	Jokainen maahanmuuttajaperheen kohtaava taho.
Koko perheen tilanteen huomioiminen neuvolapalveluissa.	Huolen puheeksi ottaminen koko perheen asioissa, ei vain lapsen.	Jokainen maahanmuuttajaperheen kohtaava taho.
Maahanmuuttajien yleinen terveydentilan edistäminen ja ylläpitäminen. Tarttuvien tautien ennaltaehkäisy.	Ei-pakolaisina tulleiden ohjautuminen terveyspalvelujen piiriin esim. terveystarkastuksiin.	Jokainen maahanmuuttajaperheen kohtaava taho. Sosiaali- ja terveystoimi
Hyvän hoidon turvaaminen kunnan ikääntyville maahanmuuttajille.	Maahanmuuttajien huomioiminen kuntien vanhusstrategiassa	Koti-, asumis- ja sairaalapalvelut

6.4. Varhaiskasvatusikäisten kotoutumisen tukeminen

Varhaiskasvatuspalvelut tarjoavat hyvinkääläisille perheille avoimia varhaiskasvatuspalveluita (avoin päiväkotito, kerhot, parkkihoito), varhaiskasvatusta päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa sekä esiopetusta. Hyvinkään varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetussuunnitelma ohjaavat varhaiskasvatuksen sisältöjä, kehittämistä ja toimivat arvioinnin perustana. Maahanmuuttajaperheitä ohjataan varhaiskasvatuksen piiriin lapsen suomen kielitaidon kehittämisen ja suomalaiseen kulttuuriin tutustumisen edistämiseksi.

Suomi toisena kielenä – lastentarhanopettaja (S2-lto) on mukana suunnittelemassa maahanmuuttajalapsen varhaiskasvatuspaikkaa ja arvioimassa tuen tarvetta ja mahdollisia tukitoimia. S2-opetusta annetaan kasvattajatiimeissä ja S2-lto tukee ja konsultoi henkilöstöä opetustyössä. Hän antaa tarvittaessa yksilö- ja pienryhmäopetusta suomen kielen oppimisen edistämiseksi.

Hyvinkään varhaiskasvatuspalveluissa kotoutumisen tavoitteena on, että maahanmuuttajataustaiset lapset voisivat säilyttää oman kulttuurinsa ja kielensä sekä oppia toimimaan suomalaisen yhteiskunnan jäseninä. Myös Suomessa maahanmuuttajaperheeseen syntynyt lapsi elää kahdessa kulttuurissa. Varhaiskasvatuksessa maahanmuuttajataustaiset lapset tarvitsevat yksilöllistä tukea suomen kielellä kommunikoimiseen sekä kaksikielisyys-teen ja – kulttuurisuuteen kasvamiseen.

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho
Lisätään kieli- ja kulttuuritietoisuutta koko varhaiskasvatuksessa.	Maahanmuuttajataustaisen lapsen suomen kielen oppimista tuetaan yksilöllisesti varhaiskasvatuksessa. Maahanmuuttajataustaisten lasten vanhempia tuetaan oman äidinkielen vahvistamisessa. Mahdollisuuksien mukaan esiopetuksen oppilaat voivat osallistua oman äidinkielen opetukseen koulussa.	S2-lastentarhanopettaja Varhaiskasvatuksen henkilökunta
Edistetään kahdensuuntaista kotoutumista varhaiskasvatuksessa.	Suomalainen kulttuuri sekä muut kulttuurit tuodaan näkyväksi päiväkodin arjessa, myös muihin kieliin tutustutaan.	Varhaiskasvatuksen henkilökunta S2-lastentarhanopettaja

6.5. Perusopetusikäisten kotoutumisen tukeminen

Maahanmuuttajaopetuksen koordinaattori ohjaa Hyvinkäälle muuttavien maahanmuuttajaoppilaiden koulun aloitusta. Jos oppilas on vasta muuttanut Suomeen eikä osaa vielä suomen kieltä, ohjataan hänet aluksi perusopetukseen valmistavaan opetukseen. Valmistavalla luokalla pääpaino opiskelussa on suomen kielen oppimisessa, ja oppilas on siellä yleensä noin vuoden ajan, jonka jälkeen hän siirtyy perusopetuksen ryhmään.

Maahanmuuttajaoppilaille suositellaan ensisijaisesti opiskelua keskittämiskouluissa, joita ovat Puolimatkan yhtenäiskoulu, Paavolan alakoulu, Härkävehmaan yläkoulu sekä Martin alakoulu.

Näissä kouluissa oppilas saa erillistä suomi toisena kielenä - opetusta, ja hänellä on mahdollisuus myös oman äidinkielen opiskeluun, mikäli ryhmään ilmoittautuu vähintään kuusi saman kielen opiskelijaa ja opetus pystytään järjestämään. Oman äidinkielen opiskelussa painottuu myös oman kulttuurin tuntemus.

Perusopetuksessa maahanmuuttajaoppilaan opiskelua pyritään ohjaamaan kielitietoisesti kaikkien oppiaineiden tunneilla ja kaikissa opiskelun vaiheissa. Koulu tukee oppilaan ja samalla myös hänen perheensä kotoutumista ja tutustumista suomalaiseen yhteiskuntaan. On tärkeää, että sekä oppilas että hänen vanhempansa ovat tietoisia suomalaisesta koulutusjärjestelmästä ja sen tarjoamista erilaisista vaihtoehdoista ja jatko-opiskelumahdollisuuksista peruskoulun jälkeen. Myös oppilashuollon palvelut ovat tarvitessa kaikkien oppilaiden käytettävissä.

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho
Lisätään kielitietoinen koulu-ajattelu kaikkiin kaupungin peruskouluihin.	Järjestetään koulutusta opettajille maahanmuuttaja-taustaisten oppilaiden kohtaamisesta ja ohjaamisesta.	Maahanmuuttajaopetuksen koordinaattori
Taataan kaikille oppilashuollon palvelut.	Taataan pääsy tarvittaessa kuraattorin tai koulupsykologin vastaanotolle.	Oppilashuollon esimies
Ehkäistään maahanmuuttaja lasten ja nuorten syrjäytymistä.	Lapset ja nuoret huomioidaan uudelleen organisoitavissa maahanmuuttajapalveluissa. Huomioidaan maahanmuuttajalasten - ja nuorten opiskelija-huollon saatavuus.	Maahanmuuttajatyön koordinaattori Maahanmuuttajaopetuksen koordinaattori
Taataan kaikille maahanmuuttajille mahdollisuus saada perusopetuksen päättötodistus ja riittävä suomen kielen taito jatko-opintoja varten.	Selvitetään mahdollisuutta aloittaa aikuisten maahanmuuttajien perusopetus Hyvinkäällä.	Sivistysjohtaja Hyvinkään yhteiskoulu Hyvinkään yhteiskoulun aikuislukio

6.6. Aikuisikäisten ja yli 16-vuotiaiden nuorten kouluttautuminen

Hyvinkäällä oppivelvollisuusiän ylittäneiden maahanmuuttajien kotoutumiskoulutusta järjestää Uudenmaan Ely-keskus, joka ostaa kotoutumiskoulutukset työvoimapolitiittisena toimenpiteenä. Lisäksi Hyvinkään Opisto tarjoaa vapaan sivistystyön oppilaitoksena aikuisille maahanmuuttajille kotoutumista edistävää suomen kielen ja harrastustoiminnan koulutusta. Vapaan sivistystyön oppilaitokset voivat olla kohtaamispaikkoja, jotka edistävät kahdensuuntaista kotoutumista. Hyria koulutus Oy järjestää alueella ammatillista koulutusta nuorille ja aikuisille, kotoutumiskoulutusta maahanmuuttajille, valmistavaa koulutusta sekä erilaisia lisä- ja täydennyskoulutuksia.

Ohjelmakaudella tavoitteena on selvittää mahdollisuutta aloittaa aikuisten maahanmuuttajien perusopetus Hyvinkäällä. Tavoitteena on vastata tulevaisuuden haasteeseen, jonka mukaan Suomeen ja Hyvinkäälle muuttaa enenevässä määrin aikuisia maahanmuuttajia, joilla ei ole kotimaassaan suoritettua peruskoulua. Lisäksi tavoitteena on mahdollistaa 13 -17 - vuotiaina Suomeen ja Hyvinkäälle muuttaville mahdollisuus suorittaa peruskoulu loppuun.

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho
Edistetään aikuisten maahanmuuttajien ohjautumista koulutuksiin.	Käynnistetään maahanmuuttajien opiskeluvalmiuksia vahvistavat opinnot Hyriassa.	Hyria TE-hallinto
	Edistetään maahanmuuttajien ammatilliseen koulutukseen pääsyä lisäämällä ohjausta.	Sivistystoimi HRAKS
	Kehitetään nuorten maahanmuuttajien peruskoulun jälkeisen nivelvaiheen palveluja.	
	Kehitetään työkaluja maahanmuuttajien aiemman osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen.	
	Lisätään opinnollistamisen mahdollisuuksia työpajatoiminnassa.	

<p>Parannetaan aikuisten maahanmuuttajien koulutusmahdollisuuksia alueella.</p>	<p>Selvitetään mahdollisuutta aloittaa aikuisten maahanmuuttajien perusopetus Hyvinkäällä.</p> <p>Järjestetään enemmän kotoutumista edistävää omaehtoista koulutusta.</p> <p>Osallistutaan aktiivisesti maahanmuuttajille suunnattua koulutusta järjestävien oppilaitosten alueelliseen yhteistyöverkoston (SOPO).</p> <p>Lisätään kielitietoinen koulujärjestely myös ammatilliseen koulutukseen.</p> <p>Järjestetään ammatillisessa koulutuksessa oleville maahanmuuttajille tarvetta vastaavia tukitoimia opintojen ajaksi.</p>	<p>Sivistystoimi</p> <p>Hyria</p> <p>Laurea</p> <p>Hyvinkään opisto</p> <p>TE-hallinto</p> <p>Hyria</p>
---	--	---

6.7. Maahanmuuttajien työllistymistä tukevat toimenpiteet

Hyvinkään työttömyysaste (12,7 %) oli vuoden 2015 lopussa koko 2000-luvun korkein (ajankohta huomioiden) ja Hyvinkäällä on yli 800 pitkäaikaistyötöntä. Työttömyys näkyy kaupungin taloudessa suoraan verotuloja heikentävästi ja työmarkkinatukimenoja kasvattavasti. Työttömyydellä on suora vaikutus myös kuntalaisten hyvinvointiin, sillä esimerkiksi Sosiaalitaidon vuonna 2015 Hyvinkäällä toteuttaman kyselyn perusteella oman hyvinvoinnin, voimavarojen ja tyytyväisyyden kokemukset ovat yhteydessä talouden käytettävissä oleviin varoihin. Työllisyyttä parantamalla vaikutetaan hyvinvointiin laajalaisesti ja ehkäistään monia ongelmia (Hyvinvointikertomus 2016).

Maahanmuuttajien työllisyysaste on Suomessa heikompi kaikissa ikäryhmissä kantaväestöön verrattuna. Maahanmuuttajista jää suurempi osa ilman perusasteen jälkeistä koulutusta kuin koko väestössä keskimäärin, mikä entisestään vaikeuttaa heidän pääsyään työmarkkinoille. Ulkomaalaista syntyperää olevien (18–63-vuotiaiden) työllisyysaste oli 53,3 % vuoden 2011 lopussa, kun suomalaista syntyperää olevien työllisyysaste oli 70,9 %.

Kotoutumisen edistämisen kannalta keskeistä on maahanmuuttajien työllistymisen tukeminen ja koulutuksiin ohjaaminen. Maahanmuuttajien työllistymisen tukeminen ja koulutuksiin ohjaaminen erilaisin käytännön toimenpitein on TE-hallinnon ohella kuntien tehtävä.

Suomen kielen oppiminen on avain suomalaiseen työelämään. Vuoden kestävän kotoutumiskoulutuksen ohella tärkeää on kotoutumiskoulutuksen jälkeisiin opintoihin ohjautuminen. Kuntien on tarkoituksenmukaista tehdä tiivistä yhteistyötä maahanmuuttajien opiskelemaan ohjauksen kanssa, jotta mahdollisimman moni aikuinen maahanmuuttaja ohjautuu hänen tarpeisiinsa sopivaan koulutukseen.

Hyvinkään kaupungin työllisyyspalvelut tarjoaa erilaisia työllistymistä edistäviä palveluita kuntalaisille. Hyvinkäällä aktivoidaan suuri määrä työnhakijoita, myös maahanmuuttajataustaisille löytyy paljon erilaisia mahdollisuuksia ja palveluita. Työllisyyspalvelut ja aikuissosiaalityö tekevät aktivointisuunnitelmia yhdessä asiakkaan ja TE-toimiston kanssa. Työllisyyspalvelut koordinoi kuntouttavaa työtoimintaa Hyvinkäällä sekä työkokeiluita ja palkkatuella työllistämistä kaupungin eri toimialoilla. Tavoitteeksi on kirjattu, että palkkatukimäärärahoista palkataan kaupungin hallintokuntiin yhteensä 5-10 maahanmuuttajaa vuosittain. Työllisyyspalvelut tekee myös yhteistyötä yrittäjien kanssa ja etsii aktiivisesti piilotyöpaikkoja.

Hyvinkäällä toimii myös Keski-Uudenmaan TYPin Hyvinkään toimipiste. TYP on lakisääteinen työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu, jossa TE-toimisto, kunta ja Kela yhdessä arvioivat työttömien palvelutarpeet, suunnittelevat työttömien työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaiset palvelukokonaisuudet sekä vastaavat työttömien työllistymisprosessin etenemisestä ja seurannasta. TYP tarjoaa työttömälle kunkin palvelutarpeen mukaisesti julkisia työvoimapalveluja, kunnan sosiaali- ja terveystyöpalveluja sekä Kelan kuntoutuspalveluja ja vastaa palvelujen yhteensovittamisesta.

TYPin kohderyhmänä ovat lain (1369/2014) mukaan yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneet asiakkaat. Tästä ryhmästä Keski-Uudenmaan TYPin johtoryhmä on priorisoinut yhdeksi kohderyhmäksi 300-999 päivää työmarkkinatukea saaneiden joukosta maahanmuuttajataustaiset asiakkaat ja heidän työllistymisensä ja koulutuksensa edistämisen.

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho
<p>Luodaan mahdollisuuksia aikuisten maahanmuuttajien tehokkaammalle työllistymiselle.</p> <p>Tuetaan kaupunkiin humanitäärisin perustein (kiintiöpakolaiset ja turvapaikanhakijat) muuttavien maahanmuuttajien työllistymistä.</p> <p>Edistetään maahanmuuttajien yrittäjiksi ryhtymistä.</p>	<p>Ohjataan maahanmuuttajia aktiivisesti työllistävälle aloille ja tehdään yhteistyötä alueen työnantajien kanssa.</p> <p>Tarjotaan palkkatuki- ja työkoelupaikkoja kaupungin yksiköissä.</p> <p>Kaupungin palkkatukimäärärahoista palkataan hallintokuntiin määrärahojen puitteissa vähintään 5 maahanmuuttajaa vuosittain.</p> <p>Tehostetaan yrittäjyysneuvontapalveluista tiedottamista ja viestintää.</p>	<p>Työllisyyspalvelut</p> <p>Uudenmaan TE-toimisto</p> <p>Keski-Uudenmaan TYP</p>
<p>Maahanmuuttajien käsitys suomalaisesta työelämästä rakentuu jo oleskelun alkuvaiheessa ja heille tarjotaan mahdollisuuksia tutustua työelämään.</p>	<p>Lisätään työelämälähtöisyyttä kotoutumiskoulutuksessa.</p> <p>Tarjotaan kuntouttavaa työtoimintaa maahanmuuttajille kotoutumisajan jälkeen kaikilla kunnan toimialoilla sekä alueen yrityksissä.</p>	<p>Uudenmaan TE-toimisto</p> <p>Kotoutumiskoulutusta järjestävä oppilaitos</p> <p>Sosiaalipalvelut/työllisyyspalvelut</p> <p>Kaikki kaupungin toimialat</p> <p>Alueen yritykset</p>

6.8 Hyvinkään pakolaiskiintiössä saapuvien vastaanotto

Kunnille pakolaisten vastaanottaminen on vapaaehtoista ja sopimukseen perustuvaa. Ely-keskus korvaa valtioneuvoston päätöksen mukaisesti pakolaisten vastaanotosta aiheutuneet kustannukset kunnalle osittain täysimääräisesti kustannusperusteella ja osittain laskennallisesti.

Kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden kunnalle aiheutuvia kustannuksia ei voida täydellä varmuudella ennustaa, sillä henkilöiden ja perheiden elämäntilanteet ja palveluntarpeet voivat vaihdella suuresti.

Hyvinkään kaupunginvaltuuston päätöksellä 11.11.2013 § 110 kaupunki on tehnyt sopimuksen Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) kanssa kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) 2§:n 2 ja 3 momenteissa tarkoitettujen henkilöiden kuntaan osoittamisesta, kotoutumisen edistämisestä ja palveluiden järjestämisestä sekä saatavista korvauksista. Sopimuksen mukaan Hyvinkää antaa joka toinen vuosi 20 kuntapaikkaa ELY-keskuksen osoittamille kiintiöpakolaisille, myönteisen oleskelulupa päätöksen saaneille, pakolaisten vastaanoton piiriin kuuluville turvapaikanhakijoille. ELY-keskus ja kaupunki arvioivat vuosittain kuntaan osoitettujen ja sijoittuneiden henkilöiden alkuvaiheen palveluihin, asumiseen sekä muihin kotoutumis- ja peruspalveluiden käyttöön kohdistuvat tarpeet.

Tämän lisäksi Hyvinkään kaupunginvaltuusto on tehnyt päätöksen (23.5.2016 § 46) 111 kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden sijoittamisesta Hyvinkäälle. Päätöksen mukaan ELY-keskuksen esittämästä 111 kuntapaikasta vähennetään vuoden 2016 aikana oleskeluluvan saavat Hyvinkäälle sijoittuvat henkilöt. Sopimus on voimassa vuoden 2016 loppuun asti.

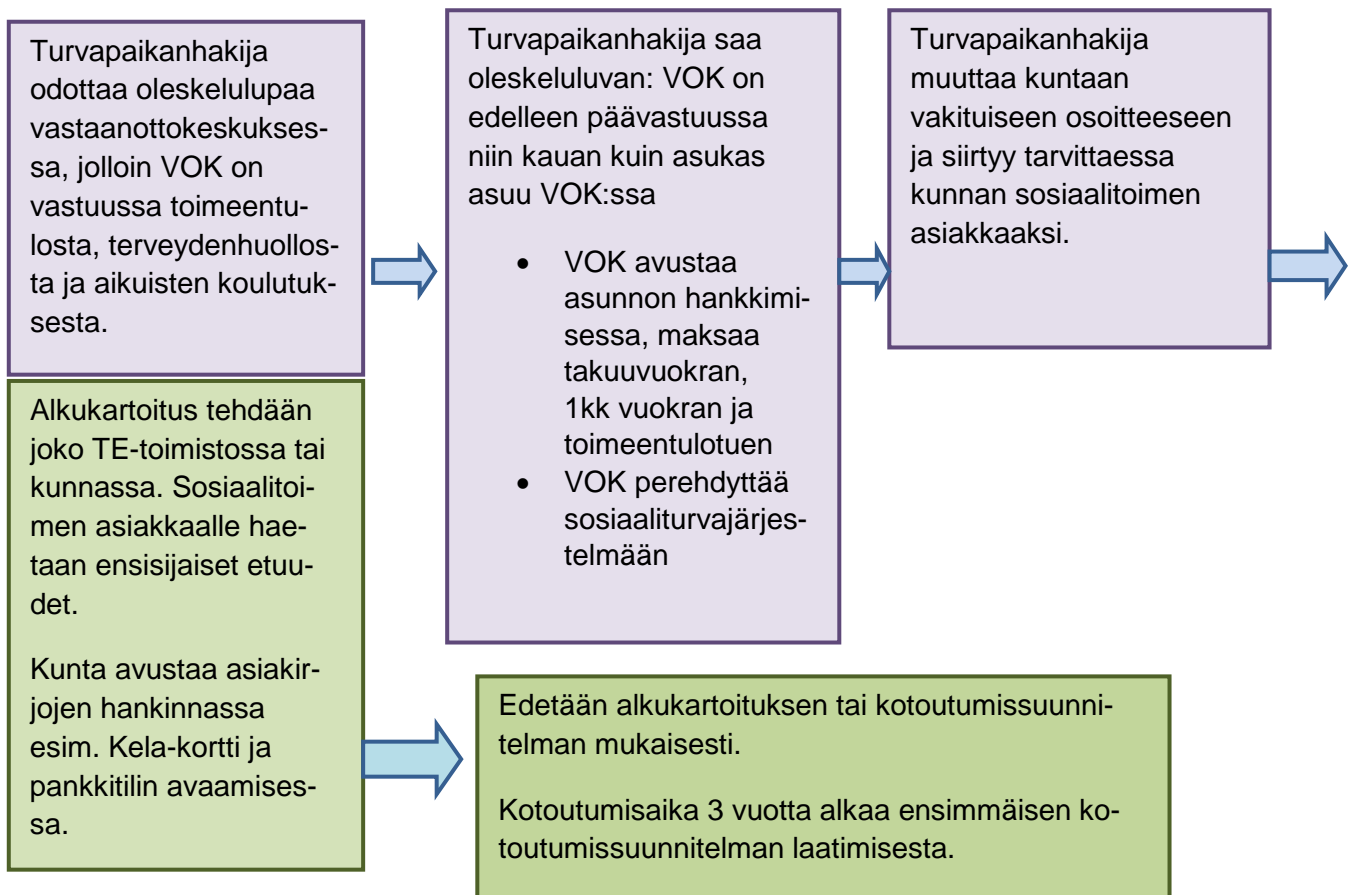
Ohjelmakaudella 2013–2016 kuntaan on saapunut kiintiöpakolaisia vuosina 2014 ja 2016 sekä omaehtoisesti ja itsenäisesti kuntaan muuttaneita oleskeluluvan saaneita turvapaikanhakijoita ja perheen yhdistämisprosessin kautta tulleita henkilöitä. Vastaanottoon liittyvät palvelut on hoidettu yhden sosiaalityöntekijän (50 %) ja yhden perhetyöntekijän (50 %) resurssilla ja muiden peruspalvelujen sisällä. Laskennallisia korvauksia haettiin vuoden 2015 lopussa 34 henkilön osalta ja vuoden 2014 lopussa 52 henkilön osalta.

Laskennallisia korvauksia maksetaan sopimukseen kuuluvista henkilöiden kuntaan osoittamisesta, ohjauksesta, neuvonnasta ja muusta kotoutumista tukevan toiminnan järjestämisestä neljän vuoden ajan.

Lisäksi kunnalle korvataan sopimukseen kuuluvien henkilöiden kotoutumistuesta ja toimeentulotuesta aiheutuneet kustannukset enintään kolmen vuoden ajan. Ohjelmakaudella 2017–2020 tullaan laskennallisten korvausten avulla resursoimaan kaupungin kotouttamispalvelut uudelleen.

Vastaanottokeskuksessa oleskeluluvan odotusaikana vastaanottokeskus on velvollinen huolehtimaan turvapaikanhakijoiden toimeentulosta, sosiaaliturvasta, terveydenhuollosta sekä aikuisten koulutuksesta. Oleskeluluvan odotusaikana kaupunki on velvollinen järjestämään perusopetusikäisille valmistavaa opetusta, kiireellistä terveydenhuoltoa, neuvolapalveluja sekä varhaiskasvatusta 5 – 6 – vuotiaille.

Turvapaikanhakijan kotoutumisprosessi:

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho
Pakolaisten vastaanotto muuttuu suunnitelmalliseksi ja ennakoiduksi.	Kohdennetaan resurssia humanitäärisen vastaanottoon. Päivitetään humanitäärisen maahanmuuton prosesseja.	Kaupunginvaltuusto Kaupungin kotouttamispalvelut
Kiintiöpakolaisina kuntaan tulleiden henkilöiden erityistarpeiden aktiivinen huomioiminen.	Maahanmuuttajille tarkoitettujen erityispalvelujen tunnistaminen	Kaupungin kotouttamispalvelut

6.9 Kotoutumista tukevat asumispalvelut

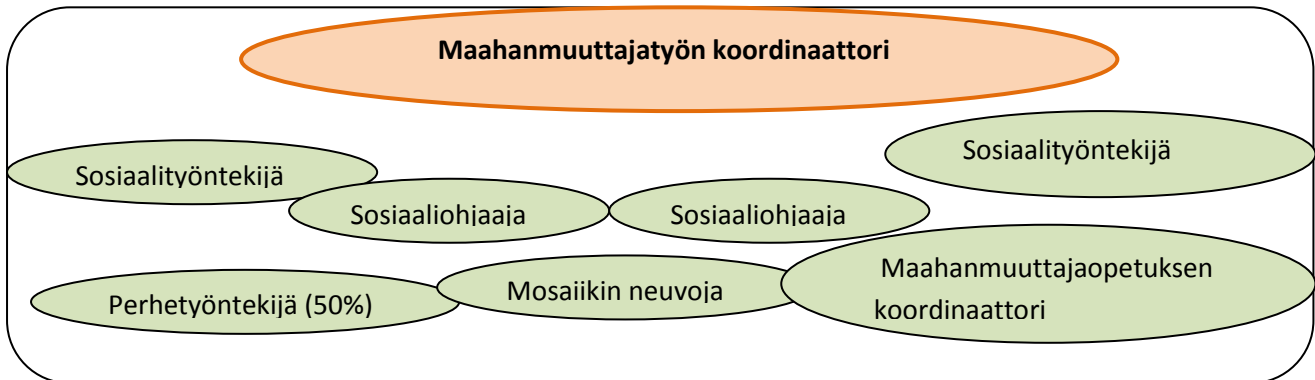
Hallittu maahanmuutto edellyttää joustavaa yhteistyötä kunnan vuokra-asuntoyhtiön ja humanitäärisestä maahanmuutosta vastaavan maahanmuuttajapalvelujen kesken. Hyvinkään vuokra-asuntoyhtiön tavoitteena on segregaaation välttäminen eli pyritään siihen, etteivät kaikki kaupungissa asuvat maahanmuuttajat sijoitu samoille asuntoalueille. Kotouttamisohjelman päivitystyötä tehtäessä Hyvalla oli noin 2 000 kpl omaa asuntoa, joista tyhjiillään tilanteesta ja ajankohdasta riippuen on 45–50 kpl. Osa näistä asunnoista pystytään osoittamaan kansainvälistä suojelua tarvitseville kuntapaikan Hyvinkäältä saaneille. Hyvinkää osallistuu aktiivisesti yhteistyöhön Kuuma-alueen asuntoryhmässä, etsien yhteisesti ratkaisuja Keski-Uudenmaan humanitäärisen maahanmuuton asuntotilanteeseen.

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho
Segregaaation välttäminen.	Kansainvälistä suojelua saavat kuntaan muuttavat pyritään asuttamaan kaupungin eri osiin.	Hyvinkään vuokra-asunnot Kotouttamispalvelut

6.10. Kotoutumispalvelujen kehittäminen

Ohjelmakauden keskeisenä tavoitteena on kaupungin kotouttamispalveluiden organisointi. Kotouttamispalvelut tulevat toimimaan monialaisena tiiminä, jonka tehtävänä on toteuttaa, suunnitella ja kehittää kaupungin kotouttamistyötä, koordinoita verkoston työskentelyä sekä maahanmuuttajille suunnattuja palveluja.

Hyvinkään kotouttamispalvelut

Kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja järjestetään osana kunnallisia peruspalveluja ja työ- ja elinkeinohallinnon palveluja sekä muina kotoutumista edistävinä toimenpiteinä. (1386/2010, 6§) Kotoutumista tukevat palvelut suunnitellaan ja toteutetaan tarvetta vastaavasti. Suunnittelun pohjana on maahanmuuttajien Hyvinkäälle muuton ja palvelujen käytön seuranta. Suunnittelun lisäksi asiakasseurantaa tarvitaan valtion korvausten hakemiseen. Kotouttamislain perusteella kunnalle korvataan pakolaisten kotoutumisen tukemisesta aiheutuneita kustannuksia. Lisäksi haettavana on muun lainsäädännön perusteella saatavia valtionosuuksia.

Valtion maksama korvaus pakolaisista koostuu kahdesta osasta: laskennallinen korvaus ja korvaukset todellisista kustannuksista.

Laskennallinen korvaus on tarkoitettu ohjauksesta, neuvonnasta ja muusta kotoutumista edistävästä toiminnasta aiheutuviin kuluihin. Tätä korvausta maksetaan kiintiöpakolaisista 4 vuoden ajalta ja muista 3 vuoden ajalta. Korvaussumma on alle 7-vuotiaan osalta 6845 euroa/henkilö/vuosi ja yli 7-vuotiaan kohdalla 2300 euroa/henkilö/vuosi.

Laskennallisen korvauksen lisäksi maksetaan todelliset kustannukset

- kunnan maksamasta toimeentulotuesta 3 vuoden ajalta
- tulkitsemisen järjestämisestä, ei aikarajaa
- kohtuulliset kulut paluumuuttoavustuksesta, edellyttää pysyvää muuttoa
- ilman huoltajaa maassa asuvien lasten ja nuorten tuesta
- vamman tai sairauden edellyttämän pitkäaikaisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 10 vuoden ajalta
- erityisistä syistä muut kunnalle aiheutuneet kustannukset

Edellä mainittujen korvausten lisäksi valtio maksaa noin 2,5 – kertaista valtionosuutta valmistavasta maahanmuuttajaopetuksesta.

6. 11. Kotoutumista ja osallisuutta tukevat kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

Hyvinkään kaupungin kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut koostuvat nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalveluista sekä kirjastosta. Ominaista palveluille ovat inklusioperiaatteen mukainen toiminta, ennaltaehkäisy, vapaa-ehtoisuus, tasa-arvo ja pääosin myös maksuttomuus. Maahanmuuttajataustaiset ihmiset käyttävät runsaasti kulttuuri- ja vapaa-aikakeskuksen tarjoamia palveluita.

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho
Henkilöstö osaa kohdata maahanmuuttajat monikulttuuriset lähtökohdat huomioiden mikä lisää palvelujen saavutettavuutta	Koulutetaan henkilöstöä ja pyritään vahvistamaan syrjinnänvastaisia asenteita myös muiden palvelujen käyttäjien keskuudessa	Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut
Maahanmuuttajanuorien kotoutumista tuetaan nuorisotyöllisin keinoin	Yhteistyötä eri tahojen kanssa Monikulttuuristen nuorten henkilökohtaista ohjaamista esim. harrastusten pariin Omia toimintaryhmiä ja yhteistyötä toimintaryhmien kanssa Asennekasvatusta ja rasisminvastaista työtä	Nuorisopalvelut
Tieto eri palveluista tavoittaa maahanmuuttajat	Palveluista tiedotetaan mahdollisuuksien mukaan maahanmuuttajille sekä heidän kanssaan työskenteleville tahoille kohdennetusti Osa materiaalista pyritään kääntämään englanniksi.	Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

Varmistetaan, että vieraskielisen aineiston tarjonta on riittävää	Hankitaan vuosittain, resurssien mukaan, monikielistä aineistoa omiin kokoelmiin sekä siirtokokoelmista sekä tilataan aineistoa siirtokokoelmina Monikielisestä kirjastosta. Lisäksi kirjasto järjestää tutustumiskierroksia kirjastoon maahanmuuttajaryhmille.	Kirjastopalvelut
Vakiinnuttaa maahanmuuttajatoiminnan asema liikuntapalveluissa, saada heitä mukaan seuratoimintaan ja tiivistää yhteistyötä muiden maahanmuuttajien kanssa toimivien tahojen kanssa.	Oppilaitosyhteistyö (kaikille avoimet ryhmät), ”harrasteagentti” – toiminta, kuntosaliharjoittelu ja vesiliikunta naisille, perheliiikunta, lasten monipuolinen liikunnan ryhmä 5-8 – vuotiaille, liikuntapäivä	Liikuntapalvelut
Rakennetaan positiivista paikallisidentiteettiä ja toimitaan tukena paikkakunnalle kiinnittymisessä.	Tarjotaan erilaisia ryhmiä yhteen kokoavia ja kotoutumista vahvistavia kulttuuripalveluita. Palveluita suunnitellaan yhteistyössä mm. maahanmuuttajien ja heidän parissaan toimivien organisaatioiden kanssa.	Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

6.12. Etnisten suhteiden ja kulttuurien välisen vuoropuhelun edistäminen

Hyvien etnisten suhteiden luominen ja kulttuurien välinen vuoropuhelu vahvistaa monikulttuurisen ilmapiirin syntymistä ja hyväksyvän asenneilmapiirin vaalimista. Hyväksyvä ilmapiiri lisää kuntalaisten hyvinvointia ja turvallisuuden tunnetta. Rasismin vastainen työ eri muodoissaan on tärkeää.

Monikulttuurisen ilmapiirin rakentaminen on yhteinen tehtävä. Eri toimijoiden yksin tai yhdessä muiden kanssa järjestämä toiminta edistää uusiin kulttuureihin ja ihmisiin tutustumista. Ohjelmakaudella tavoitteena on kolmannen sektorin toimijoiden aktivoiminen monikulttuuriseen toimintaan Hyvinkäällä.

Kunta pyrkii saamaan yhteistyöhön toimijoita, jotka eivät ole aikaisemmin kaupungissa toimineet ja kokoaa aktiivisesti verkostoa, joka liittyy kaikki kolmannen sektorin toimijat yhteen.

Hyvinkään seurakunta toimii yhdessä Hyvinkään kaupungin ja eri järjestöjen kanssa maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseksi. Tavoitteena on saada avoimuus ja vastaanottavaisuus läpäisemään kaikki työalat niin, että seurakunta vähitellen olisi aidosti monikulttuurinen ja että maahanmuuttaja voisi kokea seurakunnan kodiksi.

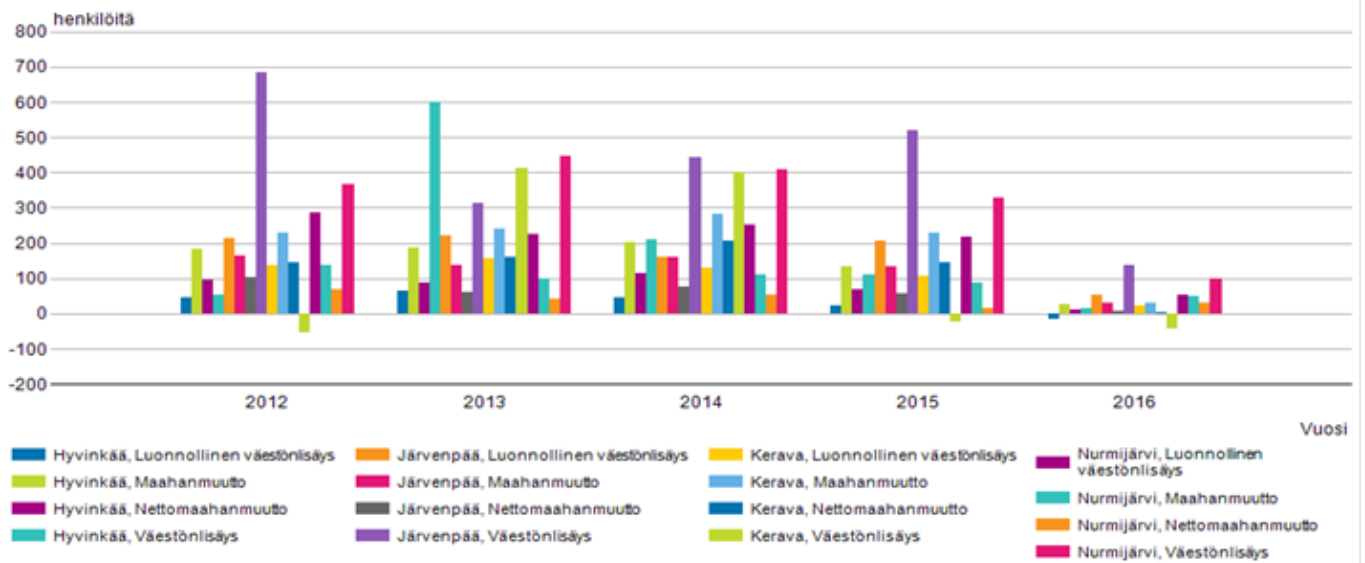
Koska kotoutumistyötä kehitetään monialaisena yhteistyönä, on tärkeää että kaikilla kunnan toimialoilla on osaamista maahanmuuttajataustaisten kuntalaisten kohtaamisesta ja palvelujen suunnittelusta ja kehittämisestä huomioiden heidän tarpeensa. Ohjelmakaudella kunnan henkilöstön osaamista kotouttamis- ja monikulttuurisuusasioissa lisätään ja koulutukset huomioidaan entistä paremmin henkilöstön koulutuskalenterissa.

Tavoite	Toimenpide	Seuranta/ vastuutaho
Työyhteisöissä ja virkapaikoilla puhutaan maahanmuutosta ja monikulttuurisuudesta avoimesti, rakentavasti ja tosiasioiden pohjalta, erilaisia näkemyksiä kunnioittaen.	Kaupunki toimii itse esimerkin näyttäjänä ja tarjoaa työharjoittelu- ja työpaikkoja maahanmuuttajille ja erityisesti kiintiöpakolaisina tulleeille. Maahanmuuttoon ja monikulttuurisuuteen liittyvistä asioista tiedotetaan avoimesti. Lisätään positiivisista asioista tiedottamista.	Kaikki kaupungin toimialat
Luodaan kohtaamisen paikkoja kantaväestön ja maahanmuuttajien kesken ja edistetään kahden suuntaista kotoutumista.	Kaupunki järjestää yhdessä kuntalaisten ja 3. sektorin kanssa monikulttuurisia kohtaamisia edistävää toimintaa.	Sivistystoimi Hyvinkään seurakunta 3. sektori

<p>Kohdennetaan resurssia monikulttuurisen toiminnan kehittämiseen Hyvinkäällä.</p>	<p>Haetaan hankerahoitusta monikulttuuriseen työhön.</p> <p>Nimetään jokaiselta toimialalta vastuuhenkilö monikulttuuriseen työhön.</p>	<p>Maahanmuuttajatyön koordinaattori</p>
<p>Aktivoidaan kolmannen sektorin toimijoita monikulttuuriseen työhön Hyvinkäällä.</p> <p>Kaupunki edistää etnisten suhteiden hyvää hoitoa.</p> <p>Tuetaan maahanmuuttajien kotoutumista suomalaiseen kulttuuriin ja tuetaan myös muiden kulttuurien rinnakkaiseloja kaupungissa.</p>	<p>Vahvistetaan kaupungin roolia vapaaehtoistyön koordinoimisessa ja kehitetään yhteistyön malleja.</p> <p>Kannustetaan maahanmuuttajia vaikuttamaan omiin asioihinsa ja ottamaan vastuuta asioiden eteenpäin viemiseksi jakamalla tietoa yhdistystoiminnasta ja osallistumisesta järjestötoimintaan.</p>	<p>Sivistystoimi 3. sektorin toimijat</p>

Liite 1

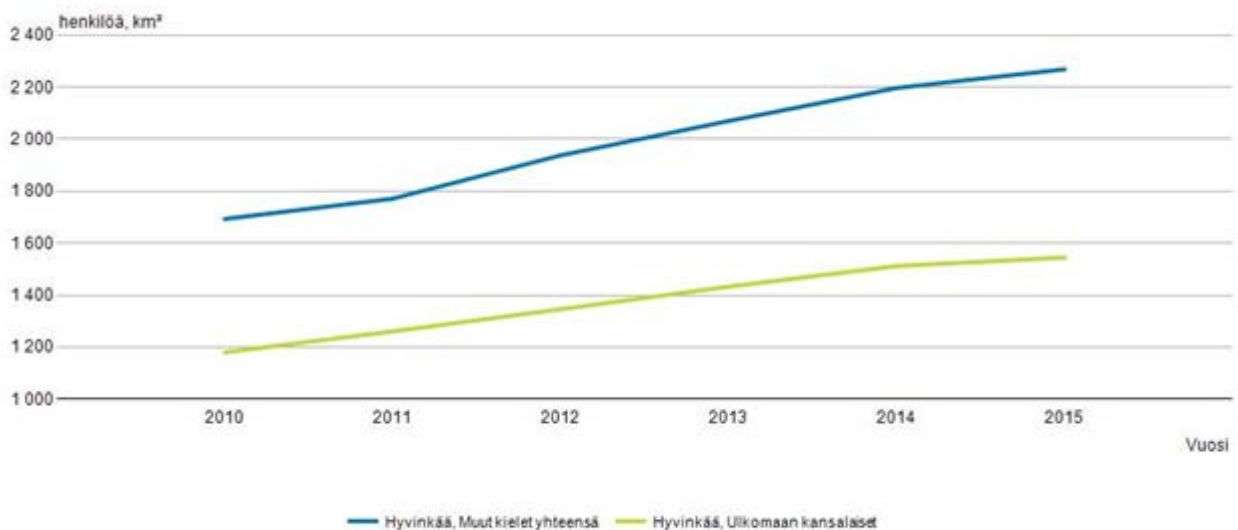
Väestönmuutosten ennakkotiedot muuttujina Alue, Vuosineljännes, Väestönmuutos ja Vuosi

Lähde: Tilastokeskus

Liite 2

Väestö 31.12. muuttujina Alue, Väestötieto ja Vuosi

Lähde: Tilastokeskus

Liite 3

Kotouttamistyön ohjausryhmä vastaa kotouttamistyön ohjauksesta kaupunkitasolla ja koostuu johtavista virkamiehistä ja keskeisimmistä yhteistyökumppaneista. Kotouttamistyöryhmä toimii asiakastyötä tekevien työntekijöiden yhteistyöryhmänä.

Kaupungin johtoryhmässä on 1.9.2014 sovittu tarkemmin kotouttamistyön ohjausryhmän tehtävistä. Kotouttamistyön ohjausryhmän tehtävät ovat seuraavat

- suunnittelee, seuraa ja kehittää kotouttamistyön palveluita
- vastaa kotouttamishjelman toteuttamisesta ja seurannasta
- vastaa kotouttamistyön palveluiden ja hankkeiden yhteensovittamisesta eri toimialojen kesken.

Kotouttamistyön ohjausryhmän kokoonpano:

sosiaali- ja perhepalveluiden johtaja Olli-Pekka Alapiessa (pj.)

- varajäsen aikuissosiaalityön ja työllisyyspalveluiden päällikkö Hanna Kivelä

aikuissosiaalityön ja työllisyyspalveluiden päällikkö Hanna Kivelä

- varajäsen johtava sosiaalityöntekijä

vs. avopalveluiden päällikkö Marja-Riitta Paasonen

- varajäsen avohuollon ylläkäri Tuija Uusitalo

sivistystoimenjohtaja Pentti Halonen (vara pj.)

- varajäsen Hyvinkään opiston rehtori Mika Hakala

päätoiminen tuntiopettaja, maahanmuuttajaopetuksen koordinaattori Kirsi-Marja Puhakka

- varajäsen päätoiminen tuntiopettaja (S2) Jaana Ahola

varhaiskasvatuksen koordinaattori Riitta Peltonen-Hietamäki

- varajäsen kiertävä lastentarhanopettaja Pirjo Siven

nuorisopäällikkö, va. kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja Simo Varjonen

- varajäsen liikuntapäällikkö Anu Koistinen

Työryhmän toimikausi kestää 31.12.2016 asti. Johtoryhmän sihteerinä toimii maahanmuuttajatyön koordinaattori. Ohjausryhmä kokoontuu noin 4 kertaa vuodessa.

Hyrian, HRAKS:n ja TE-palveluiden edustajat kutsutaan kokouksiin. Muita asiantuntijoita kutsutaan tarvittaessa.

Liite 4

Esimerkkilaskelmia valtion korvauksista:

Laskennallinen korvaus (tarkoitettu työntekijäresurssiin ml. ohjaus ja neuvonta)

- 0-7 vuotiaan osalta 6 845 euroa/vuosi
- yli 7-vuotiaan osalta 2 300 euroa/vuosi.

1.5.2016 alkaen laskennalliset korvaukset maksetaan kunnalle automaattisesti, ilman erillistä hakemusta.

Esimerkkilaskelmia kuntakorvauksista

	Perhe 1	Korvaukset	Yhteensä
1. vuosi	2 aikuista, 4 lasta (15, 12, 9, 6 v.)	5 x 2300, 1 x 6845	18 345
2. vuosi	2 aikuista, 4 lasta (16, 13, 10, 7 v.)	5 x 2300, 1 x 6845	18 345
3. vuosi	2 aikuista, 4 lasta (17, 14, 11, 8 v.)	6 x 2300	13 800
Yhteensä			50 490

	Perhe 2	Korvaukset	Yhteensä
1. vuosi	2 aikuista, 3 lasta (8, 5, 2 v.)	3 x 2300, 2 x 6845	20 590
2. vuosi	2 aikuista, 3 lasta (9, 6, 3 v.)	3 x 2300, 2 x 6845	20 590
3. vuosi	2 aikuista, 3 lasta (10, 7, 4 v.)	3 x 2300, 2 x 6845	20 590
Yhteensä			61 770

Arvio vuosikorvauksen suuruudesta jos Hyvinkäälle saapuu 111 kiintiöpakolaista tai turvapaikanhakijaa.

Oletuksena

7 perhettä, joissa 2 aikuista ja 4 yli 7-vuotiasta lasta

5 perhettä, joissa 2 aikuista ja 3 alle 8-vuotiasta lasta

4 perhettä, joissa 1 aikuinen ja 2 yli 7-vuotiasta lasta

3 perhettä, joissa 2 aikuista ja 1 alle 8-vuotias lapsi

2 perhettä, joissa 1 aikuinen ja 1 yli 7-vuotias lapsi

19 aikuista ilman lapsia

Laskennallinen korvaus edellä mainitussa esimerkissä on 337 110 euroa vuodessa.

Lisäksi korvataan todelliset kustannukset

- kunnan maksamasta toimeentulotuesta 3 vuoden ajalta
- tulkitsemisen järjestämisestä, ei aikarajaa
- kohtuulliset kulut paluumuuttoavustuksesta, edellyttää pysyvää muuttoa
- ilman huoltajaa maassa asuvien lasten ja nuorten tuesta
- vamman tai sairauden edellyttämän pitkäaikaisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 10 vuoden ajalta
- erityisistä syistä muut kunnalle aiheutuneet kustannukset

Hyvinkään kaupunki
2016